

Деякі аспекти закупівель бензину та дизельного палива після прийняття Особливостей

Як не крути, але ледь не кожна уповноважена особа у своїй професійній діяльності стикається з необхідністю закупівлі бензину, дизельного палива чи інших паливно-мастильних матеріалів для виробничих потреб замовника. Тому в цій статті розглянемо деякі аспекти закупівель бензину та дизельного палива після прийняття особливостей здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України «Про публічні закупівлі», на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування, що затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 12.10.2022 № 1178 (далі — Особливості).

Формування очікуваної вартості предмета закупівлі

Перша, але вкрай вагома порада стосується формування очікуваної вартості предмета закупівлі, яке має забезпечувати загальну мету, щоб на момент подання тендерних пропозицій та аукціону ціна для постачальників залишалась актуальною, таким чином оголошена закупівля буде успішною.

Отже, формування очікуваної вартості у відкритих торгах з особливостями має на меті визначити рівень стартових цін, з яких учасники вже на аукціоні можуть торгуватись у сторону пониження.

Можливі зміни цін у майбутньому після підписання договору про закупівлю вже врегульовуються пунктом 19 Особливостей та повинні бути деталізовані в самому договорі про закупівлю.

При цьому пункт 28 Особливостей передбачає **обов'язок замовника вказати в тендерній документації інформацію про прийняття чи неприйняття до розгляду тендерної пропозиції, ціна якої є вищою, ніж очікувана вартість предмета закупівлі.**

Якщо замовник зазначає в тендерній документації про прийняття до розгляду тендерної пропозиції, ціна якої є вищою, ніж очікувана вартість предмета закупівлі, визначена замовником в оголошенні про проведення відкритих торгів, **він повинен зазначити про прийнятний відсоток перевищення ціни тендерної пропозиції учасника процедури закупівлі над очікуваною вартістю предмета закупівлі**, визначеною замовником в оголошенні про проведення відкритих торгів.

Вказане нововведення в регулюванні публічних закупівель дозволяє усунути ризик неуспішності торгів через значне збільшення цін на предмет закупівлі на ринку, порівняно

з цінами на момент визначення очікуваної вартості й оголошення закупівлі, та може широко застосовуватись замовниками.

Загальні рекомендації по формуванню очікуваної вартості предмета закупівлі надані в Примірній методиці визначення очікуваної вартості предмета закупівлі, що затверджена наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі, та сільського господарства [від 18.02.2020 № 275](#), якою замовник може користуватись і, зокрема, використовувати найбільш поширений метод — порівняння ринкових цін. Доцільно завантажити та переглянути [приклад Методики визначення очікуваної вартості предмета закупівлі](#), розроблений редакцією порталу RADNUK.COM.UA.

Як проводити закупівлю: відповідно до наявної чи на річну потребу?

Відповідно до пункту 14 Особливостей закупівля відповідно до цих особливостей здійснюється замовником **на підставі наявної потреби або в разі планової потреби наступного року** (планових потреб наступних періодів). Запланована закупівля включається до річного плану закупівель замовника відповідно до статті 4 Закону.

Водночас вимоги проводити закупівлю одноразово за потребою на весь рік не було в Законі, немає її і в Особливостях. Головне, не уникати процедури закупівлі, оскільки як у Законі, так і в пункті 6 Особливостей визначено, що замовник не має права ділити предмет закупівлі на частини з метою уникнення проведення процедури закупівлі.

Строк проведення «ідеальних» відкритих торгів з особливостями (*мається на увазі таких, що не оскаржуються й не затягуються замовником або переможцем*) може становити в середньому 15 календарних днів з моменту оголошення, що є значно меншим строком, порівняно зі строками проведення відкритих торгів та навіть спрощених закупівель відповідно до Закону України «Про публічні закупівлі» за звичайних умов.

Таким чином, замовник може розглянути можливість проведення систематичних закупівель на невеликі партії товару на волотильному ринку із коротким строком постачання, щоб уникнути ризиків зміни ціни протягом строку дії довготривалого договору про закупівлю. **Обов'язково врахуйте!** Під час планування такої закупівлі замовнику потрібно оцінити в цілому планову потребу на рік і визначити вид закупівлі за річним типом (видом) процедури закупівлі.

Повторимось: здійснити закупівлю потрібного товару можна, провівши декілька окремих процедур, але при цьому за визначеним (річним) типом процедури закупівлі.

Важливий нюанс, який діє з 19.10.2022, в тому числі

щодо проведення відкритих торгів на бензин та дизель

Пунктом 29 Особливостей передбачено, що в разі проведення відкритих торгів згідно з цими Особливостями для закупівлі:

твердого палива,

бензину,

дизельного пального,

природного газу,

газу скрапленого для автомобільного транспорту,

газу скрапленого для комунально-побутового споживання та промислових цілей,

електричної енергії

положення пунктів 1 і 2 частини другої статті 16 Закону України «Про публічні закупівлі» замовником не застосовуються. Саме це ми стверджували в статті [«Використання статті 16 Закону з 19.10.2022»](#).

У разі здійснення закупівель, визначених абзацом першим пункту 29 цих Особливостей (вищеперелічених предметів закупівель), **замовники не можуть встановлювати вимоги до предмета закупівлі, що не передбачені відповідним національним стандартом** (у разі наявності національного стандарту для відповідного предмета закупівлі).

Найуживаніші стандарти до якості, які замовники використовують у разі закупівлі бензину та дизелю, визначені в національних технічних стандартах, таких як ДСТУ 7688:2015 «Паливо дизельне Євро. Технічні умови»; ДСТУ 7687:2015 «Бензини автомобільні Євро. Технічні умови»; Технічний регламент щодо вимог до автомобільних бензинів, дизельного, суднового та котельного палива (затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 01.08.2013 № 927).

Тобто вимоги по якості щодо, зокрема, бензину та дизельного палива вже встановлені на території України, є єдиними та обов'язковими для всіх учасників ринку.

Замовнику також немає необхідності вимагати від учасника додаткового

документального підтвердження щодо якості товару на момент подання пропозицій у вигляді сертифікатів, паспортів, інших документів на товари, визначені пунктом 29 Особливостей. Достатньо гарантії від учасника про відповідність якості товару діючим національним технічним стандартам та складеним відповідно таких стандартів вимогам замовника.

Саму вимогу надати документи щодо якості товару замовнику доцільно перенести на момент поставки, визначивши порядок надання супровідних документів у договорі про закупівлю.

Перелік чинних національних стандартів щодо кожного з вищезазначених предметів закупівель можете переглянути в статті [«Національні стандарти для відповідного предмета закупівлі, щоби дійсно дотриматись пункту 29 Особливостей»](#).

Зміна ціни договору про закупівлю в розрізі закупівель бензину, дизелю

У разі зміни ціни товару протягом строку дії договору про закупівлю пункт 19 Особливостей передбачає відповідні випадки, коли умови договору про закупівлю можуть змінюватись, зокрема:

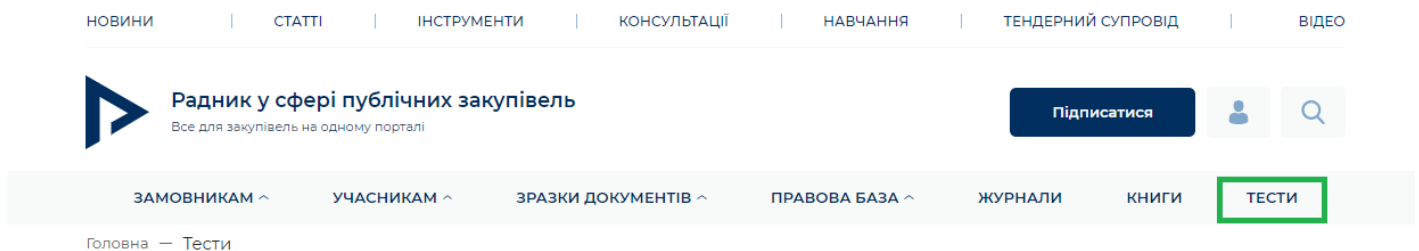
Норма Особливостей	Примітки	Корисні посилання	
Підпункт 6 пункту 19 Особливостей. У разі зміни ціни в договорі про закупівлю у зв'язку зі зміною ставок податків і зборів та / або зміною умов щодо надання пільг з оподаткування — пропорційно до зміни таких ставок та / або пільг з оподаткування, а також у зв'язку зі зміною системи оподаткування пропорційно до зміни податкового навантаження внаслідок зміни системи оподаткування	Наприклад, у випадку встановлення акцизного податку або іншого податку чи збору, його збільшення чи зменшення протягом строку дії договору про закупівлю замовник може внести на підставі зазначеного пункту зміни до такого договору про закупівлю. При цьому цей пункт не забороняє підвищувати ціну договору про закупівлю.	Договір про закупівлю: що змінилося після прийняття Особливостей	

<p>Підпункт 2 пункту 19 Особливостей. У разі погодження зміни ціни за одиницю товару в договорі про закупівлю у разі коливання ціни такого товару на ринку, що відбулося з моменту укладення договору про закупівлю або останнього внесення змін до договору про закупівлю в частині зміни ціни за одиницю товару. Зміна ціни за одиницю товару здійснюється пропорційно коливанню ціни такого товару на ринку (відсоток збільшення ціни за одиницю товару не може перевищувати відсоток коливання (збільшення) ціни такого товару на ринку) за умови документального підтвердження такого коливання та не повинна призвести до збільшення суми, визначеної в договорі про закупівлю на момент його укладення</p>	<p>Із зазначеного пункту вбачається:</p> <ul style="list-style-type: none"> • пропорційно коливанням без обмежень максимального відсотка змін (при цьому відсоток зміни ціни може бути й меншим, аніж відсоток коливань); • без обмежень щодо кількості підвищення змін чи часових інтервалів між ними — незалежно від номенклатури товару; • і зменшення, і збільшення ціни здійснюється на підставі тієї самої норми — підпункту 2 пункту 19 Особливостей; • обов'язкове документальне підтвердження коливань; • не допускається збільшення суми, визначеної в договорі про закупівлю; • один і той самий період коливання ціни не може враховуватися двічі. 	<p>Більше по цьому пункту — у статті «Зміна ціни за одиницю товару в разі коливання цін на ринку за Особливостями».</p>
<p>Підпункт 7 пункту 19 Особливостей. У разі зміни встановленого згідно із законодавством органами державної статистики індексу споживчих цін, зміни курсу іноземної валюти, зміни біржових котирувань або показників Platts, ARGUS, регульованих цін (тарифів), нормативів, середньозважених цін на електроенергію на ринку «на добу наперед», що застосовуються в договорі про закупівлю, у разі встановлення в договорі про закупівлю порядку зміни ціни</p>	<p>У цьому випадку порядок зміни ціни, тобто відповідні формули або опис показників ринку, індексів, нормативів тощо, які враховуються для розрахунку зміни ціни, мають бути заздалегідь описані в договорі про закупівлю.</p>	

Замість висновків

У цій статті ми розглянули деякі аспекти закупівель бензину та дизельного палива після прийняття особливостей здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України «Про публічні закупівлі», на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування.

Успіхів у здійсненні закупівель та обов'язково перевірте свої знання щодо Особливостей у тесті від Радника:

Тести

Радник у сфері публічних закупівель розробив та оновлює тести з публічних закупівель. Перевіряйте свої знання у конкретних сферах та отримуйте персональні рекомендації щодо їх покращення.

<p>Тести</p> <p>Закупівлі за Особливостями</p> <p>На виконання пункту 3-7 Прикінцевих та перехідних положень Закону України «Про публічні закупівлі» (далі — Закон)...</p> <p>Пройти тест</p>	<p>Тести</p> <p>Локалізація в закупівлях</p> <p>14.07.2022 набув чинності Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про публічні закупівлі» щодо створення...</p> <p>Пройти тест</p>	<p>Тести</p> <p>“Воєнний” договір: а що знаєш про нього ти?</p> <p>Кажуть, що від рівня розвитку особистості залежить доля людини. Ми при цьому вважаємо, що рівень закупівельних знань...</p> <p>Пройти тест</p>
---	--	---